

Versiune anonimată

Traducere

C-566/19 - 1

Cauza C-566/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

25 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Cour d'appel (chambre du conseil) (Luxemburg)

Data deciziei de trimitere:

9 iulie 2019

Apelant:

JR

[*omissis*]

CHAMBRE DU CONSEIL DE LA COUR D'APPEL [CAMERA DE CONSILIU A CURȚII DE APEL]

Prin declarația din 19 iunie 2019 făcută la grefa tribunal d'arrondissement de et à Luxembourg [Tribunalul Districtual din Luxemburg], JR a introdus apel, în condițiile legii, împotriva ordonanței emise în aceeași zi de chambre du conseil du tribunal d'arrondissement [Camera de consiliu a Tribunalului Districtual] [*omissis*]:

- care și-a declarat incompetența de a judeca cererea de declarare a nulității mandatului european de arestare emis împotriva lui JR,

[*omissis*]

declarând că este necesară predarea lui JR autorităților franceze în vederea efectuării urmăririi penale pentru infracțiunile menționate în mandatul european de arestare din 24 aprilie 2019 emis de Virginie BRELURUT, procuratoare adjuncă în cadrul Parquet du Tribunal de Grande Instance de Lyon [Parchetul de pe lângă Tribunalul de Mare Instanță din Lyon]. [OR 2]

[*omissis*]

Apelantul susține în primul rând că predarea sa ar trebui refuzată, întrucât camera de consiliu de primă instanță nu s-a pronunțat în termenul legal. Acesta solicită de asemenea anularea mandatului european de arestare pentru motivul că autoritatea judiciară emitentă a mandatului european de arestare nu ar fi o „autoritate judiciară” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, deoarece, potrivit apelantului, Ministerul Public francez poate fi supus unor instrucțiuni indirecte din partea puterii executive, ingerință care ar fi contrară criteriilor dezvoltate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), care interzic orice influență, fie directă sau indirectă, a puterii executive asupra autorității emitente a mandatului european de arestare. În subsidiar, acesta solicită sesizarea CJUE cu o întrebare preliminară.

Reprezentantul Parchetului general solicită respingerea motivelor invocate. Acesta solicită să se constate că autoritatea emitentă, chiar dacă este un Minister Public, respectă criteriul independenței definit de CJUE. El apreciază totuși că, în cazul în care există cea mai mică îndoială cu privire la acest criteriu, trebuie adresată o întrebare preliminară.

[*omissis*] **[OR 3]** [*omissis*] [respingerea primului motiv întemeiat pe un termen legal].

CJUE, în două hotărâri din 27 mai 2019, a interpretat noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 [Hotărârea din 27 mai 2019, OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:456 și Hotărârea din 27 mai 2019, PF (Procurorul general al Lituaniei), C-509/18, EU:C:2019:457].

Aceasta a reținut:

- că deși, în conformitate cu principiul autonomiei procedurale, statele membre pot desemna, potrivit dreptului lor național, „autoritatea judiciară” care este competentă să emită un mandat european de arestare, sensul și domeniul de aplicare al acestei noțiuni nu pot fi lăsate la aprecierea fiecărui stat membru,
- că termenii „autoritate judiciară” care figurează în această dispoziție nu se limitează la a desemna numai judecătorii sau instanțele unui stat membru, ci trebuie înțelese ca desemnând, mai larg, autoritățile care participă la administrarea justiției penale a acestui stat membru, spre deosebire, printre altele, de ministere sau de serviciile de poliție, care fac parte din puterea executivă,
- că rezultă că noțiunea de „autoritate judiciară” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 este susceptibilă să înglobeze autoritățile unui

stat membru care, fără a fi în mod necesar judecători sau instanțe judecătorești, participă la administrarea justiției penale a acestui stat membru, și că trebuie să se considere că o autoritate precum un procuror, care are competența, în cadrul procedurii penale, să efectueze urmărirea penală împotriva unei persoane bănuite de săvârșirea unei infracțiuni în vederea aducerii acesteia în fața unei instanțe judecătorești, participă la administrarea justiției penale a statului membru respectiv,

- că sistemul mandatului european de arestare cuprinde o protecție pe două niveluri a drepturilor în materie de procedură și a drepturilor fundamentale de care trebuie să beneficieze persoana căutată,

că al doilea nivel de protecție a drepturilor persoanei în cauză presupune că autoritatea judiciară competentă, în temeiul dreptului național, să emită un mandat european de arestare controlează, printre altele, respectarea condițiilor necesare pentru această emitere și examinează dacă, având în vedere caracteristicile fiecărei spețe, emiterea menționată are un caracter proporțional, [OR 4]

- că, astfel, „autoritatea judiciară emitentă” trebuie să fie în măsură să exercite această funcție în mod obiectiv, luând în considerare toate elementele incriminatoare și dezincriminatoare, și fără a fi expusă riscului ca puterea sa decizională să facă obiectul unor ordine sau al unor instrucțiuni externe, printre altele din partea puterii executive, astfel încât să nu existe nicio îndoială cu privire la faptul că decizia de a emite mandatul european de arestare aparține acestei autorități, iar nu, în definitiv, puterii menționate,
- că autoritatea judiciară emitentă trebuie să poată acționa în mod independent în exercitarea funcțiilor sale inerente emiterii unui mandat european de arestare, această independență impunând existența unor norme statutare și organizatorice de natură să garanteze că autoritatea judiciară emitentă nu este expusă, în cadrul adoptării unei decizii de emitere a unui astfel de mandat de arestare, vreunui risc de a fi supusă, printre altele, unei instrucțiuni individuale din partea puterii executive,
- că, în plus, atunci când dreptul statului membru emitent atribuie competența de a emite un mandat european de arestare unei autorități care, deși participă la administrarea justiției acestui stat membru, nu este ea însăși o instanță judecătorească, decizia de a emite un asemenea mandat de arestare și în special caracterul proporțional al unei astfel de decizii trebuie să poată fi supuse, în statul membru menționat, unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective,

pentru a concluziona că noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” în sensul deciziei-cadru nu vizează parchetele dintr-un stat membru, care sunt expuse riscului de a fi supuse, direct sau indirect, în cadrul adoptării unei decizii de emitere a unui mandat european de arestare, unor ordine sau unor instrucțiuni externe din partea puterii executive, cum ar fi un ministru al justiției, dar, în

schimb, această noțiune vizează procurorul general al unui stat membru care, deși din punct de vedere structural este independent de puterea judecătorească, este competent să efectueze urmărirea penală și are un statut care îi conferă o garanție de independență în raport cu puterea executivă în cadrul emiterii unui mandat european de arestare.

Reprezentantul Parchetului general susține că Ministerul Public francez respectă cerințele CJUE, dat fiind că, începând cu Legea nr. 2013-669 din 25 iulie 2013, articolul 30 din Codul de procedură penală francez exclude în mod expres posibilitatea ministrului justiției de a adresa Ministerului Public instrucțiuni în cauze individuale.

Este adevărat că, potrivit articolului 30 din Codul de procedură penală francez, în redactarea în vigoare în prezent, astfel cum rezultă din legea din 25 iulie 2013, ministrul francez al justiției nu poate adresa magistraților din cadrul Ministerului Public nicio instrucțiune în cauze individuale. Acesta le poate adresa, însă, instrucțiuni generale.

Prin urmare, s-ar putea concluziona că, în mod formal, Ministerul Public răspunde criteriilor de independență stabilite de hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene citate anterior, procurorul Republicii fiind protejat împotriva oricărei instrucțiuni individuale din partea puterii executive. **[OR 5]**

Această analiză este însă contrară celei efectuate de avocatul general al Curții de Justiție a Uniunii Europene Campos Sánchez-Bordona, prezentată la 30 aprilie 2019 [în cauzele OG și PI (Parchetele din Lübeck și din Zwickau), C-508/18 și C-82/19 PPU, EU:C:2019:337], care amintește că: *„independența respectivă a autorității naționale care emite mandatul european de arestare presupune ca instanța respectivă să își exercite funcțiile în mod complet autonom, fără a fi supusă vreunei legături ierarhice sau de subordonare și fără să primească dispoziții sau instrucțiuni, indiferent de originea lor, și să fie astfel protejată de intervenții sau de presiuni exterioare susceptibile să aducă atingere independenței de judecată a membrilor săi și să influențeze deciziile acestora”* (punctul 87 din concluziile sale).

Legătura ierarhică, în special cea dintre Parchetul general și parchetul instanțelor franceze, ar putea contraveni acestei aprecieri, întrucât articolul 36 din Codul de procedură penală francez prevede că *„procurorul general poate să dispună procurorilor Republicii, prin instrucțiuni scrise și depuse la dosarul procedurii, să înceapă sau să dispună începerea urmării penale ori să sesizeze instanța competentă cu privire la astfel de cereri scrise, pe care procurorul general le consideră oportune”*.

Iar avocatul general precizează că *„independența este incompatibilă cu orice legătură ierarhică sau de subordonare față de terți. Titularii puterii judecătorești sunt de asemenea independenți în raport cu instanțele superioare care, chiar dacă*

pot revizui și anula propriile hotărâri a posteriori, nu pot, totuși, să le impună în ce sens să se pronunțe” (punctul 96 din concluziile sale).

În Hotărârea Moulin împotriva Franței din 23 noiembrie 2010, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, confirmând jurisprudența sa Medvedyev împotriva Franței din 29 martie 2010 referitoare la lipsa statutului de „autoritate judiciară” a procurorului Republicii, reține o încălcare a articolului 5 paragraful 3 din Convenție pentru motivul că „membrii Ministerului Public din Franța nu îndeplinesc cerința de independență față de puterea executivă, care, potrivit unei jurisprudențe constante, se numără, la fel ca imparțialitatea, printre garanțiile inerente noțiunii autonome de «magistrat» în sensul articolului 5 paragraful 3”.

În această hotărâre, Curtea Europeană a Drepturilor Omului „constată mai întâi că, deși toți magistrații din sistemul judiciar reprezintă autoritatea judiciară citată la articolul 66 din Constituție, reiese din dreptul intern că judecătorii sunt supuși unui regim diferit de cel prevăzut pentru membrii Ministerului Public. Aceștia din urmă depind toți de un superior ierarhic comun, ministrul justiției, care este membru al guvernului și, prin urmare, al puterii executive. Spre deosebire de judecători, în temeiul articolului 64 din Constituție, aceștia nu sunt inamovibili. Aceștia se află sub conducerea și sub controlul șefilor lor ierarhici din cadrul parchetului și se supun autorității exercitate de ministrul justiției. Potrivit articolului 33 din Codul de procedură penală, Ministerul Public are obligația de a întocmi cereri scrise, conforme cu instrucțiunile care îi sunt oferite în condițiile prevăzute la articolele 36, 37 și 44 din același cod, chiar dacă dezvoltă liber observațiile orale pe care le consideră convenabile pentru binele justiției” (punctul 56 din hotărâre) și „amintește că garanțiile privind independența față de puterea executivă și față de părți exclud, printre altele, posibilitatea acestuia de a acționa ulterior împotriva reclamantului în procedura penală” (punctul 58 din hotărâre). [OR 6]

Deși este adevărat că, astfel cum s-a precizat mai sus, începând cu reforma din 2013, ministrul francez al justiției nu poate adresa magistraților din cadrul Ministerului Public instrucțiuni în cauze individuale, totuși celelalte constatări formulate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului rămân de actualitate și, în special, cea referitoare la lipsa garanției privind independența și imparțialitatea procurorului față de persoana urmărită și căutată, dat fiind că Ministerul Public se caracterizează de asemenea prin indivizibilitate: membrii aceluiași parchet formează un ansamblu indivizibil; actul efectuat de un membru al parchetului este efectuat în numele întregului parchet, iar aceștia pot, așadar, să se înlocuiască sau să fie înlocuiți pe parcursul unei proceduri.

În speță, se impune constatarea că parquet près le tribunal de grande instance de Lyon [Parchetul de pe lângă Tribunalul de Mare Instanță din Lyon] a început urmărirea penală împotriva apelantului, în timp ce un membru al aceluiași parchet a emis mandatul european de arestare în discuție.

Având în vedere aceste considerații și jurisprudența CJUE rezultată din Hotărârile din 27 mai 2019, se ridică întrebarea dacă Ministerul Public francez respectă în speță criteriile independenței și imparțialității, astfel cum au fost definite, pentru a putea emite un mandat european de arestare, având în vedere că sistemul mandatului european de arestare cuprinde o protecție pe două niveluri a drepturilor în materie de procedură și a drepturilor fundamentale de care trebuie să beneficieze persoana căutată și că autoritatea judiciară competentă desemnată în Franța să emită un mandat european de arestare, care trebuie să controleze respectarea condițiilor necesare pentru această emitere și să examineze caracterul proporțional al acesteia având în vedere circumstanțele din dosarul penal, este în același timp autoritatea responsabilă cu efectuarea urmăririi penale în aceeași cauză.

În măsura în care aplicarea corectă a dreptului Uniunii Europene este de ordine publică, iar în speță aceasta nu se impune cu atâta evidență încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile, este necesar, așadar, *[omissis]* să fie sesizată CJUE, în conformitate cu articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, *[cu]* întrebarea preliminară formulată în dispozitivul prezentei hotărâri.

PENTRU ACESTE MOTIVE

[omissis]

suspendă judecarea cauzei până ce Curtea de Justiție a Uniunii Europene se va pronunța cu titlu preliminar cu privire la următoarea întrebare: **[OR 7]**

„Ministerul Public francez de pe lângă instanța de instrucție sau de judecată, competent în Franța în temeiul dreptului acestui stat să emită un mandat de arestare european, poate fi considerat o autoritate judiciară emitentă, în sensul autonom vizat la articolul 6 alineatul (1) din Decizia-cadru nr. 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, în ipoteza în care acesta trebuie să controleze respectarea condițiilor necesare pentru emiterea unui mandat european de arestare și să examineze caracterul proporțional al acesteia având în vedere circumstanțele din dosarul penal, fiind în același timp autoritatea responsabilă cu efectuarea urmăririi penale în aceeași cauză?”

[omissis] [semnături]